

בעזרת השי"ת

גליון פרשת וישב תשע"ד

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ רבי יחזקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שבתא טבא וכוט"ס

**אמר רבי זירא אמר רב מתנה ואמרי לה אמר רבי זירא אמר רב פתילות
ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה**

הנה באים עלינו ימים קדושים ימי החנוכה, בהם מתעורר ומתפעל נפש כל אדם
מישראל להתקרב להבורא ב"ה וב"ש, וכל יהודי כשר מחפש ומשתוקק לקבל
קדושה ואור מימים קדושים אלו, וצריכים אנו איפוא לחפש ולדרוש כיצד נוכל
לקחת אור מימים קדושים אלו.

דהלא התורה והמצוות אינם נתנו לעשות פעולות גרידא כך או כך בלא דעת ולב,
אלא בכל מצווה ותפילה ולימוד תורה, ובכל עבודה שעושים, צריך האדם להתבונן
בהם תחילה ולהכין את עצמו תחילה, למען יוכל לקיימם בדעת ולב, ויוכל לקבל
מאותו הזמן והפעולה איזה כח עליון וקדוש להתקרב לבורא כל עולמים שזה
העיקר.

וע"כ אמרו חז"ל הק' פתילות ושמנים הרומז לגוף האדם שאמרו חכמים אין
מדליקים בהם בשבת, היינו שאין כח אפי' בקדושת השבת לעוררו שיתקרב להדליק
בלבבו של האדם אש להבת שלהבת אהבת ויראת הבורא ב"ה, אזי מדליקים בהם
בחנוכה, היינו שיורד אור עליון ואלוקי לעורר ולהדליק בנפש האדם אור גדול
שישפיע ויזכך גם את גופו החומרי לבטש מעצמו להתקרב להבורא ב"ה.

והאור הזה המתעורר בחנוכה הוא אור היחוד, שנעשה יחוד גדול ונפלא בעת
הדלקת נרות החנוכה הנקרא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, וביאור יחוד זה
הוא, שהאדם הנמצא בעולם הזה הלא כל חיותו הוא הבורא ב"ה הנק' שכינה
מלשון שהשי"ת שוכן בתחתונים, וקוב"ה הוא הבורא ית"ש מה שאין אנו משיגים,
ומצד הבחירה נתן השי"ת בעולם בכדי שיהיה שכר ועונש, שהאדם יכול לחיות כאן
מאה שנה ולעשות הכל מבלי לחיות כלל וכלל שיש בורא עולם, ולחשוב בדמיונו
שהכל הוא כוחו ועוצם ידו, וכל עבודת האדם מצד הבחירה הוא לגלות שיש אלוך
שמחיה ומהווה את הכל ומבלעדיו ית"ש אין כלום, והשי"ת שם את האדם כאן
בעולם מל' נעלם שהכל בעולם הזה נעלם, והאדם צריך לעמול קשה לגלות בכל
דבר ודבר שקורא עמו לטוב או להיפך למצוא שם את הבורא ית"ש

וע"כ השי"ת נתן לנו ימים נעלים במשך השנה, שבימים אלו נקל לו לאדם ביותר למצוא ולגלות את הבורא ית"ש בכל דבר וענין, ומהם שואב האדם את הכוח לחיות ולהבין שיש בורא עולם בכל דבר וענין.

וזה סוד הזמן הקדוש הזה עת החנוכה שבו ניתן כח מיוחד הנשפע לאדם בעת הדלקת הנרות שאז נעשה היחוד הגדול דקודשא בריך הוא ושכינתיה, היינו שהשי"ת יורד ומאיר בנשמות ישראל שבהם הצימצום של חלק השכינה את האור והבהירות הגדול לראותו אותו ולחוש אותו בכל דבר וענין, כדאיתא הלשון הקדוש והנורא שאמר רביה"ק מקאמרנא זצוק"ל, **ממלא כל עלמין מסבב כל עלמין, אין שום מציאות מבלעדיך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ולית אתר פנוי מיניה**, שהאדם יחיה בחיים חיותו אז הבהירות הזאת שאין שום מציאות מבלעדי מציאות ה', וכל מאורע שעובר על האדם הכל מושגח בהשגחה עליונה מאתו יתברך ולטובתו, כדאי' **אני מאמין באמונה שלימה שהבורא ית"ש הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים.**

ובעת שהאדם חי כך ע"י שמשנן לעצמו שוב ושוב אלפי פעמים, ומתחנן ומבקש על זה אלפי תפילות, וכן בכל השבתות והימים טובים עובד עם זה עוד ועוד שוב ושוב עד שנעשה דבר זה ברור כשמש אצלו, אז נהפכים חייו להיות חיי גן עדן בבחי' עולמך תראה בחייך, ואין לקלי' והחיצוניים והיצה"ר והסט"א יכולים לשלוט עליו כל, כי כל חיותם הוא רק שהאדם חי אותם בתור מציאות וחי את עצמו בתור מציאות אז הם יכולים לשלוט בו.

אולם בעת שהאדם מקלף מכל דבר את הקליפה והעטיפה החיצונית בבחי' והיה העטופים ללבן, וחי בכל דבר את הקשר שהכל הוא מאתו יתברך בבחי' והקשורים ליעקב נעשה בקרבו בכל דבר וענין לטוב או ההיפך מציאות הבורא ב"ה ואז חייו חיי יחוד חיי קשר אלוקי חיים אמיתיים ומתענג על ה'.

על כן בעת שהאדם עומד על יד המנורה וזוכה להדליק את הנרות, ידע בנפשו שאין די בזה שמכוין להדליק את הנרות זכר למה שהיה אז, אלא צריך גם הוא להבעיר בקרבו את האש קודש, אש האמונה והקשר, אש היחוד עם השי"ת, ושיתפלל ויבקש מאת השי"ת שייזכהו בכח היחוד שנעשה אז שגם בו בקרבו יהיה כל הזמן יחוד, שהחיים שלו יהיו חיים אמיתיים, חיי קשר חיי אהבת ויראת הבורא, שיהיה לו את הכח הרוחני לחיות בכל דבר את ההתקשרות והיחוד עם השי"ת שאלו הם חיים אמיתיים, ואז יזכה שאירו בו נרות החנוכה באור אמת אור קדוש ועליון ויזכה לחיי אמת חיי עולם.

השי"ת יזכינו לחיות ולעבוד מה שדיברנו כאן לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו אכ"ר.

ספה"ק מאור ושמש

ויאמר אליהם שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה והנה קמה אלומתי וגם נצבה והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי. הנה יש לדקדק מה זה מאלמים אלומים, ואם כפירוש רש"י עמרין מאסרין אסרינה וזה ליה למימר בפירוש מקשרין עמרים. ותו מה זה קמה אלומתי וגם נצבה שהואכ פל לשון. ונראה לפרש בדרך רמז דהנה מצאנו בישראל כמה מיני צדיקים כל אחדל פי מעלתו, יש שהם בעלי מדות טובות ויש שהם בעלי תורה שהם גדולים בתורהו יש שהם בעלי צדקות, ולכל אחד מהצדיקים מתחברים אליו בעלי אסופות תלמידיה כמים שבדור ושאר נשמות שבישראל ללמוד ממעשיהם ולתקן את עצמם. והנה הגםש בודאי טוב מאד התחברות הלז אמנם העיקר הוא להתחבר את עצמו לצדיק כזהש יוכל לתקן נשמות ישראל כי זה הוא צדיק אשר הוא דוגמת צדיק העליון שמקשרא ת הכל כידוע מספרים הקדושים. אמנם איך נדע הדבר מי הוא במדריגת צדיקש למעלה שמקשר את הכל, יש ב' סימנין בדבר. הסימן אחד הוא כך שהנה ידוע שכלע שר ספירות הקדושות לכל אחד יש מדה זה מדת החסד וזה מדת הצמצום וזה מדתה תפארת וכן כולם כידוע. אמנם מדת צדיק אינה מדה בפני עצמה רק הוא מעבירה שפע מלמעלה למטה תמיד נהר דנגיד תמיד ולא פסק, מקבל ומשפיע וחוזר תמידו מקבל מלמעלה ומשפיע למטה ואינו מדה בפני עצמה כידוע מספרים הקדושים. וכנז ה הצדיק שלמטה גם כן צריך שיהיה דוגמתו שלא יחזיק לעצמו בשום מעלה רקה וא מקבל ומשפיע לאנשים המתחברים אליו. ולא כן שאר בעלי המדות בישראלח סידים חכמים נבונים שאף על פי כן הם מחזיקים את עצמם שיש להם המעלה שהואב ה, ובצדיק כזה יוכל להיות ביטול כי כל אחד אומר אנא אמלוך מחמת שמחזיקא את עצמו לבעל המדריגה, וצדיק כזה אינו יכול לקשר נשמות ישראל. אבל מי שהוא בבחינת צדיק שלמעלה אינו נחשב בעיניו לכלום דוגמת צדיק שלמעלה שאין בו שום מדה רק מה שמקבל מלמעלה כדי להשפיע למטה, על כן נקראת מדת יסוד כל, כי הוא כולל כל המדות להשפיע למלכות והוא מקשר הכל. וצדיק כזה יוכל לקשר נשמות ישראל להעלותם ולקשרם

בשרשם בקשר אמיץ וחזק כי הוא דוגמת צדיק שלמעלה שלא היה בו ביטול והבן זה. והסימן השני הוא שמי שהוא במדריגת צדיק שלמעלה הוא במדריגת להבה דוגמת צדיק שלמעלה מדת יסוד שהוא מקשר כל הספירות כשלהבת בגחלת. וכן צדיק שלמטה צריך להלהיב את לב המתחברים אליו שישתוקקו תמיד להתקשר להבורא יתברך שמו ושיתלהבו כשלהבת אש לעבודתו יתברך שמו עבודה זו תפלה, צדיק כזה הוא דוגמת צדיק שלמעלה דוגמת יוסף הצדיק שנקרא גם כן להבה כדכתיב ובית יוסף להבה. ולצדיק שיש בו בחינות הללו אליו ראוי שיתחברו נשמות ישראל כי צדיק כזה יכול לקשר נשמותיהם לאביהם שבשמים בשרשם העליון בצרור החיים מקור נשמתם:

ודברינו ירומזו בדברי יוסף אל אחיו שהבינם איך מדריגתו הוא דוגמת צדיק שלמעלה ובהם אין הבחינה הזאת ואמר שמעו נא וגו' והנה אנחנו מאלמים וגו' ותרגם אונקלוס מאסרין אסרין רצה לומר מקשרין נשמות ישראל. בתוך השדה, רצה לומר חקל תפוחין קדישין ועל כן בא השדה בה' שמרמז להשדה הידוע, היינו שהיינו מקשרין נשמות ישראל לכביכול אני ואתם. אמנם החילוק אשר בינינו כי הנה קמה אלומתי וגם נצבה, רצה לומר אשר אני מקשר שאני במדריגת צדיק כידוע לזה היה קיום ומצב כי אני דוגמת צדיק שלמעלה מדת היסוד המקשר כל העולמות. לכן היה ביכולתי לקשר הנשמות בשרשם למעלה מקור הנשמות, והנוטריקון של נצב"ה נשמתם צרורה ביצרור ה'חיים. והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחווין לאלומתי, רצה לומר הגם שגם אתם הייתם מקשרים נשמות ישראל אף על פי כן אינכם במדת יסוד צדיק שלמעלה המקשר הכל רק בשאר בחינות ובאמת אין העולמות מתייחדים ומתקשרים רק במדת יסוד על כן הכל צריכים להתחבר על ידי בחינתי, וזהו והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחווין לאלומתי כנזכר לעיל כי אין שום יחוד וקשור נעשה רק על ידי מדת צדיק יסוד עולם והבן:

ספה"ק באר מים חיים

גם יאמר הכתוב וישב יעקב בארץ מגורי אביו וגו'.

על דרך מאמר חז"ל (ברכות ח.) לעולם ידור אדם במקום רבו וכו' והתניא אל ידור לא קשיא הא דכייף ליה וכו' עד כאן. ומניה ודאי שאם אביו הוא רבו שצריך לדור במקום אביו כי לאביו ודאי כייף ליה מדין כיבוד ומורא אב ועל כן חפץ יעקב אבינו דוקא לשבת שם מפני ששם פחד ומורא אביו ורבו עליו וכייף ליה, ולזה אמר וישב יעקב בארץ מגורי אביו כי מגורי הוא לשון פחד ויראה כמו (ירמיה ו', כ"ה) מגור מסביב. כלומר על כן ישב יעקב דוקא בארץ ההיא מפני ששם מגורי ופחד אביו ורבו עליו ולעולם ידור אדם במקום רבו היכא דכייף ליה:

ועוד נוסף לזה נאמר בתיבת מגורי אביו, כי כבר הארכנו במקום אחר בפירושו אומרים ז"ל (אבות ג', א') הוו כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהיה מורא שמים עליכם, ושורש הדברים כי האיש המשכיל ויש לו לב להבין קטנות ערכו הדל והמצער ילוד אשה נוצר מטפה סרוחה נבזה ונמאס מחוסר הבנה מחוסר שכל מלא עוונות ופשעים, נגד גדולת אלהינו יתברך שמו שאין לה שיעור וערך ודמיון כלל אשר (על פי איוב ד', י"ח) הן במלאכיו ישים תהלה ומכל שכן בשוכני בתי חומר, ודאי יירא ויפחד מאוד לגשת לעבוד עבודת אלהינו יתברך שמו ולהשים כתר מלכות בראשו, אשר נודע כי כל התורה והמצוות הם כתרים לעלות ולישב בראש אלוה והקב"ה כביכול מכתיר עצמו בהן ועושה אותן עטרה על ראשו כמאמר הכתוב (ישעיה מ"ט, ג') ישראל אשר בך אתפאר, שממעשיך נעשה פאר ועטרה על ראשי. ומי הוא אשר יערב לבו לגשת לעבוד העבודה ופן ח"ו יעבוד עבודה אשר לא כדת ונכון כי כמה וכמה זכויות ועשיות יצטרך לעשות זה השר הגדול המוכן להכתיר את המלך בכתר המלוכה שלו כמה זכות אבות צריך להיות לו וכמה יצטרך לטהר ידיו ומלבושיו וכל גופו שלא ימצא בהם איזה כתם כל דהוא שלא יטנף את כתר המלוכה בידיו ובבגדיו, וכמה חכמה והבנה צריך להיות בו ויהיה בעל לשון צח ויפה ונאה שלא ימצא בו מום כל דהוא כי זו היא העבודה שאין למעלה הימנה להשים כתר מלכות בראש המלך, ויותר מזה על אחת מאלף אלפי כו' באדם אשר על הארץ כלי ריק וחסר מלא בושה וכלימה עומד לפני תמים דיעות ברוך הוא וברוך שמו לעבוד עבודתו להכתיר אותו בכתר המלוכה, איך צריך קודם להיות דעת ותבונה בו ולהשכיל על מוצא דבר ההוא איך יעשנו באופן הנאות בכל מאמצי כוחו ושכלו ובנקיון וזיכוך וטהרת הגוף והלב וכל אבריו מכל מדה לא נכונה ומנידנוד חטא ועוון כי בכל מקום שיש שם קצת נידנוד חטא שורה שם הסטרא אחרא והרע המטונף והמלוכלך כצואה ממש כמאמר חז"ל (עבודה זרה ה'). כל העובר עבירה אחת מלפפתו ומוליכתו ליום הדין ר' אליעזר אומר קשורה בו ככלב ומכל שכן פה דובר נבלה או ניבול פה ושקרים וליצנות ולשון הרע וכדומה, ואיך יערב לבו לגשת עם פה המטונף והמלוכלך הלז להתפלל בו לפני אדון כל ולומר בו שירות ותשבחות אלהינו יתברך שמו, הא למה הדבר דומה לאדם המוליך מנחה חשובה למלך המדינה מלחמים המפוארים הזכים והנקיים מסולת המנופה

או שאר מיני דברים טובים יפים ונאים ומניח המנחה הלז על קערה מלוכלכת מטינוף וצואה לקוחה מבית הכסא, ודאי ודאי שיושלך מנחתו על פניו ויקבל עוד עונש גדול ועצום על מנחתו אשר הביא בלא דעת כזה:

ומכל אלה תראה איך שיש לאדם לירא ולפחד ברעד ורתת וחלחלה בגשתו לעשות אחת ממצוות ה' ופן ח"ו אינו עושה כל כך בקדושה וטהרה וזיכוך הגוף הראוי למלך הכבוד, ומנחה לא ירצה מידו ועל פנימו ישליכנה לומר הקריבהו נא לפחתך הירצך וגו' (מלאכי א', ח'). ואם אפילו כשהוא על צד היותר טוב והנכון, רעדה יאחזנו בחיל ורתת לומר איך אזכה לעשות כתרי כתרים לקוני לעלות ולישב בראש אלהי עולם ה' צבאות שמו, וכשאדם עובד על בחינה זו ודאי שלא יצוייר בנפשו שום קבלת שכר על עשייתו ועבודתו, כי כל אשר לו יתן בעד נפשו שזכה לעבוד עבודה כזו להכתיר המלך בכתר מלכות ולזה אמר התנא הווי כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס ולא זה שלא יצוייר בנפשכם שתקבלו פרס על עבודתכם אלא עוד ויהי מורא שמים עליכם שתפחדו ותרעדו אחר עשיית המצוה אולי לא יצאתם חובתכם בהעבודה הראוי למלך עולמים ברוך הוא וברוך שמו שצריכה טהרה וזיכוך והוא התשובה שלימה שמקודם בכל לב ולב ובמחשבה דיבור ומעשה ויראה ואהבה ושמחה רבה באופן הנאות למצוות ה':

והנה נודע (קידושין ל' ע"ב) אשר מצות כיבוד אב ואם גדולה למאוד שהשוה כבוד לכבוד המקום ברוך הוא ואפילו עשו הרשע אמרו חז"ל (בראשית רבה ס"ה, ט"ז) כשהיה רוצה לשמש את אביו היה מלביש עצמו בבגדי כבוד היקרים שבמלבושיו בשביל כבוד אביו ומכל שכן להבדיל וכו' יעקב הצדיק ודאי כן קיים בנפשו לעשות מצות כיבוד אב ביתר עוז ותעצומות בכל יכולתו כי השוה כבודן לכבוד המקום. ובלא זה הוא מצות ה' וכל המצוות בודאי עשה כאשר כתבנו בגודל אימה ופחד קודם העשיה, ואחר העשיה אולי לא עשה כראוי לו. ועל כן כאשר ישב בארץ כנען בכדי לדור במקום אביו ורבו היכא דכייף ליה מפני שכיבוד ויראת אביו יסייעהו לעבודה ולקדושה וטהרה לבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל אף על חוט השערה. וזה אמר הכתוב וישב יעקב וגו' בארץ מגורי אביו כלומר מפני שהיה ירא ממנו אף בהיותו אביו כלומר גם אחר הכיבוד ומורא הראוי לאב, פחד ורעד אולי לא עשה עדיין המצוה כראוי ועל כן לו היה נאה ודאי לשבת במקום אביו כי מיכף הוי כייף ליה עד קצה אחרון שאין כמוהו וכאמור:

ספר"ק בת עין

ויהי כמשלש חדשים, היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר חתימה:

על כן בא המקטרג על בני האדם לפני בורא עולמים ברוך הוא, שהוא מרומז בתיבת יהודה (ע' זח"א פט ע"ב). לומר זנתה תמר כלתך, היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר (שמ"ר לו א), שהיא מכונה בשם כלה (פס"ר פ' לז), זנתה וסרה ממך, והלכה אחר זנונה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא שגם היא הרה לזנונים, הרה היא בחינת דביקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה:

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, הוציאווה ותשרף עבור זה, שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנונים רק מעצמה היא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע. היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר, בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאוות רעות, כי האמת הוא כך שרק לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בבורא עולמים ב"ה שהוא מקור החסד, וגמטריא אל"ה ל"ו, ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הבורא ב"ה הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם, אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לבורא עולמים ב"ה:

ותאמר עוד לבורא עולמים ב"ה ראייה אמיתית לזה, הכר נא למי החתמת, מרמוז על השמן של נרות חנוכה, שהיה חתם בחותמו של כהן גדול (שבת כא ע"ב), והפתילים מרמוז על הפתילות של נר חנוכה, והמטה מרמוז על הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת המט"ה עם הכולל גימטריא כל"י. פירוש, מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך הקדוש, היא ראייה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך, וחשוקים ודבוקים רק בך ולא ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת הנ"ל:

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, צדקה ממני. כביכול אני חייב בזה (ע' רש"י ז"ל), היינו הבורא ב"ה מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה דבקים רק בי, ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני ח"ו, הוא רק מחמת כי על כן לא נתתיה לשלה בני, ר"ל תיבת של"ה מרמוז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב (בראשית מט י) עד כי יבוא שילה, היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתני אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמן כן יהי רצון:

ספ"ק מאור ושמש

וַיְהִי יוֹסֵף יֹפֵה תֹאֵר וַיְפִּיחַ מִרְאָה.

פירש רש"י, והוא ממאמרם ז"ל (תנחומא ח), התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשערו. ובמדרש איתא (ב"ר פד ז) ממשמש בעיניו ומתלה בעקבו ומסלסל בשערו. ויש להבין, יוסף הצדיק שהיה במדריגת צדיק יסוד עולם עליון, יהיה מסלסל בשערו דוגמת נערים הפוחזים שהם בני עולם הזה, חלילה שיהיו הדברים כפשטן.

ונראה, כי יוסף הצדיק בהיותו בין הערלים השטופים בזימה בפרט במצרים שהוא ערות הארץ, והוא היה בנעוריו ברתחת הדמים, כדאיתא במדרש רבה (בר"ר פז ו) ששאלה מטרוניתא את רבי, אפשר היה ליוסף לעמוד על נסיונו ברתחת הדמים נגד אשת אדוניו, עיין שם. מה עשה אותו צדיק - הדביק את מחשבתו תמיד לעולמות העליונים בחכמה העליונה, עד שהיה דבוק באין סוף ב"ה בדביקות גמור, ואז לא הזיק אותו כלל, הגם שהיה בין הערלים שטופי זימה. כדאיתא בשם הרב הקדוש בוצינא קדישא מוה"ר דוב ז"ל, על מאמרם (סוטה לו ב) ויבא הביתה לעשות מלאכתו - שנראית לו דמות דיוקנו של אביו. כי היא קשטה את עצמה בפניו, ובגדים שלבשה שחרית לא לבשה ערבית, ובכל פעם בקישוטיין אחרים קשטה את עצמה כדי להמשיך את לבו אליה. והוא יוסף הצדיק, בראותו התכשיטיין והתפארת שהיא עושה בכל יום, אָזַי דַּבֵּק את עצמו למדת תפארת ישראל, ולא השגיח על גשמיות הדבר - אלא על רוחניות הדבר, כידוע מדברי קדושים עליונים. וזה חד אמר לעשות צרכיו וכו', אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו שהוא מדת תפארת ישראל, עד כאן דברי קדשו זצוק"ל.

ונחזור לענינינו אל דברי המדרש ורש"י ז"ל, כיון שראה עצמו מושל התחיל להיות ממשמש בעיניו פירוש, כיון שהיה מושל ויכולת בידו לעשות מה שבלבו, והיה יָרָא מֵיֶצֶר הרע שהוא האויב והשונא גדול, מה עשה - התחיל בתחבולות לעשות מלחמה נגדו, התחיל למשמש בעיניו; דאיתא בגמרא אצל רבי (ברכות יג ב) בשעה שהעביר ידיו על עיניו - קיבל עול מלכות שמים. וזהו ממשמש בעיניו רצה לומר, שקיבל תמיד עול מלכות שמים. ומסלסל בשערו כי ידוע מספרים הקדושים כי השערות מרומזים על עולמות עליונים, כמאמר הכתוב (משלי ד ח) סִלְסְלָה וְתִרְוֹמְמָךְ, והתחיל יוסף הצדיק למשמש בשערות הזה - עולמות עליונים. ומתלה בעקבו כדאיתא בספר

החסידיים (סימן עג) כשבא לאדם חלילה הרהורים רעים - יתלה עצמו בצפורנו על עקבו וילך מאתו ההרהורים רעים. וזה מתלה בעקבו - כדי להסיח דעתו מהרהורים רעים, ולאחוז דרכו בקודש להיות מדובק בעולמות העליונים.

וממילא יובן אמר הקדוש ברוך הוא אתה מסלסל בשערך - חייך שאני מגרה בך את הדוב, מיד ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף פירוש, כיון שאתה יכול לתת לך עצות בנפשך שלא ליתן מקום ליצר הרע בהרהורים רעים, רק שאתה משגיח עצמך ומדבק את עצמך תמיד בעולמות העליונים - אזי אנסה את עצמך באשת אדוניך, כיון שאתה יכול להפשיט את עצמך מגשמיות העולם ולאחוז עצמך בדוגמתו ברוחניותו של דבר ודבר, עד שאתה דבוק בחי העולמים - באין סוף ב"ה, מיד ותשא אשת אדוניו את עיניה אל יוסף. והוא יוסף הצדיק עמד בנסיון, ונראה לו דמות דיוקנו של אביו, ואחוז במדת התפארת ישראל, כנוצר לעיל. ועל כן כשעמד בנסיונו נקרא יוסף הצדיק. והיה מאמר הקדוש ברוך הוא 'חייך שאני מגרה בך את הדוב' לטובתו, מאחר שהיה ממשמש בעיניו ומסלסל בשערות - המה העולמות העליונים, שהיה יכול לפשוט עצמו מהגשמיות ולאחוז בכל דבר בדוגמתו, שהמה רוחניות הדברים, המה העולמות העליונים, על כן נסהו באשת אדוניו וגירה בו את הדוב, מאחר שהיה לו כח ועצות ותחבולות לעשות עם היצר הרע מלחמה כנוצר לעיל, ודו"ק.

וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ וַיְהִי בְּבַיִת אָדֹנָיו הַמִּצְרִי.

יש לדקדק, מה זה 'ויהי' 'ויהי' שהוא לשון צרה ח"ו, כידוע (ב"ר מב ג).

ונראה, דאיתא במדרש רבה (ב"ר פו ד) על ויהי איש מצליח - 'צָבַר קְפוּז'. פירש המתנות כהונה, גבר קפוז - איש מקפיץ, כלומר צהל ושמח ולב טוב. מְדַלֵּג עַל הַהָרִים (שה"ש ב ח) - תרגום 'מְקַפֵּז', עוד כתוב (שמואל ב' יט יח) וְצָלְחוּ הַיַּרְדֵּן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, ופירש המתנות כהונה, 'וצלחו את הירדן' - שעברו בחפזון ובמהירות ובשמחה. ונקדים עוד, מה דאיתא במדרש (ב"ר פו ב) ששכינה ירדה עם יוסף הצדיק למצרים, והוא גלות השכינה. וכתוב (ישעיה סג ט) בְּכֹל צָרָתָם לֹא וְלֹא צָר, כי באמת תרווייהו איתא. נמצא היה ליוסף הצדיק צער גדול מגלות השכינה הקדושה, ומה גם צער גלותו מבית אביו ואחיו הצדיקים. כי גם שהיה מושל בכל עשירות של פוטיפר והיה מושל בכל אשר לו, אף על פי כן היה בגלות בין הַמִּצְרִים ומרוחק מבית אביו וְאָחָיו הצדיקים, ואין לך צרה גדולה מזו, ואף על פי כן בכל זאת עשה עצות בנפשו להרחיק מלבו כל העצבות, שזהו מניעה גדולה שבכל המניעות בהיות אדם

סָר וְזָעַף, כידוע מדברי קדושים עליונים. והסיח דעתו מדאגתו וצערו וצרתו בהיותו מרוחק מבית אביו, והיה בשמחה תמיד כדי שיהיה יוכל לעבוד השי"ת בשמחה ומטוב לב מרוב כל, והיה אוכל ושותה ומסלסל בשערו כדאיתא במאמרם ז"ל, והכל כדי שיהיה שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב מְרֵב כָּל. כי כן שמעתי פירוש המשנה (תענית פ"ד מ"ו) משנכנס אב ממעטין בשמחה, פירוש ממעטין את צער ודאגות - בשמחה, פירוש עם שמחה. על ידי שמחה שיש לאדם - הוא ממעט גלות השכינה. והצרות שהיו לו בהיותו בגלות בין העובדי כוכבים ומזלות - המשיך את הצרות על בית אדוניו שהיו עובדי כוכבים ומזלות ועל המצריים.

וזה ויהי ה' את יוסף פירוש, צער גדול היה ליוסף על גלות השכינה שהיתה עמו במצרים להשתתף עמו בצערו שהיה לו על פרידתו מבית אביו, על שם 'בכל צרתם לו צר' כנזכר לעיל. ויהי איש מצליח כדפירש המדרש גבר קפוז דהיינו שהיה בשמחה וטוב לב לעבודת השי"ת, והגם שהיה בצער. וזה ויהי רצה לומר, הגם שהיה בצער כלשון 'ויהי' - אף על פי כן איש מצליח כפירוש המדרש, שהיה גבר קפוז. רצה לומר, שהיה שמח וְחָדֵי בחפזון ובמהירות, כדפירש במתנות כהונה כנזכר לעיל. על כן היה תמיד בשמחה ובטוב לב לעבודת השי"ת, ובזה המתיק הצער מהשכינה ומעצמו, כמאמר 'ממעטין בשמחה'. והמשיך כל הצרות על כל העובדי כוכבים ומזלות. וזה ויהי רצה לומר, צרה - בבית אדוניו המצרי רצה לומר, שהמשיך כל הדאגות ועצבות על בית אדוניו המצרי כנ"ל, ודו"ק.

בסיעתא דשמיא
 בית המדרש
 "דברי – שלום"
 ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א
 רחוב מהרש"ל 11 בני ברק

והדליקו נרות בחצרות קדשך

הננו להודיע לקהל הק' ובאי בית ה' שבע"ה
 ביום ה' אור לכ"ט נסלו נר חמישי
 החנוכה

נאסף כאן בבית מדרשינו

לסעודת חנוכה

להודות ולהלל לפאר ולרומם ולשבח
 להשי"ת בקול תודה וזמרה על הניסים
 והנפלאות שעשה לאבותינו ולנו בימים
 ההם ובזמן הזה.

נטילת ידים בשעה 800 בדיוק.

הגבאים